

Whakawhaititanga

- Whakaingoatanga.
- Ingoa poto.
- Timatanga o te Ture.
- Whakamaramatanga.
- Ka kiiia nga maori whai karaati he tangata e mau ana o ratou ingoa ki tetahi karaati, ki te mate ratou ka riro to ratou tunga i o ratou uri, i o ratou tangata ranei i muri i a ratou.
- Ka whai mana nga tikanga o te Ture Whenua Maori ki runga ki nga tangata Maori Whai Karaati.
- Whenua i roto i nga takiwa kua whakakorea.

He Pire I Huaina.

HE TURE hei whakaatu i nga take o nga Maori ki Whakaingoatanga. nga whenua kua karaatitia ki a ratou ki te whakaneke ano hoki i te whakahaerenga o "Te Ture Whenua Maori, 1873," e pa ana ki aua whenua.

Na tenei ka hanga e te Runanga Nui o Niu Tireni kua huihui mai nei ki roto ki te Paremete i runga hoki i te mana o taua Runanga nga ritenga kua tuhia i raro nei:—

- Ko te Ingoa Poto mo tenei Ture ko "Te Ture Maori Whai Ingoa poto. Karaati, 1873."
- Ka whai mana tenei Ture a te tahi o nga ra o Hanuere kotahi Timatanga o te Ture. mano e waru rau e whitu te kau ma wha.
- Ko te kupu "Tangata Maori" i roto i tenei Ture, tona Whakamaramatanga. tikanga he tangata Maori o te Koroni o Niu Tireni, hui katoa atu ki nga hawhekaihe.
- I te hanganga i tetahi Karauna Karaati kua oti i mua, ka Ka kiiia nga maori whai karaati he tangata e mau ana o ratou ingoa ki tetahi karaati, ki te mate ratou ka riro to ratou tunga i o ratou uri, i o ratou tangata ranei i muri i a ratou. hanga ranei a muri ake nei mo nga tangata maori e maha atu ana i te tangata kotahi i raro i nga tikanga o te Runanga nui, haunga ia "Te Ture Whenua Maori, 1865," me nga Ture Whakatikatika i taua Ture, "Te Ture Whenua Maori, 1873," ranei, i te hanganga ranei o tetahi Karauna Karaati kua oti i mua, ka hanga ranei a muri ake nei mo nga tangata Maori e maha atu ana i te tangata kotahi hei whakatika i nga whakaritenga, kupu whakaari i whakaputaina ki te taha ki a Te Kuini ki te Kawanatanga ranei o te Koroni, hei whakamana ranei i nga kupu o te pukapuka whakataunga o tetahi o etahi Kooti Whakawa mo nga whenua kua tangohia, e tetahi kai-whakahaere o te Koroni, Komihana ranei i whakaturia e te Kawana, e te Kawana i roto i tona Runanga Whiriwhiri ranei, ka kiiia ka timata te whai mana o aua tangata whai karaati kua oti te korero i mua ake nei, i te ra o te tuhituhinga o aua karaati, te ra o te tuhituhinga ranei o te whakamananga, ka haere tenei tikanga i runga i te mea i tuhia i te tuatahi, ka kiiia enei tangata whai karaati he tangata e mau ana o ratou ingoa ki roto ki tetahi Karauna Karaati, ki te mate ratou ka riro to ratou tunga i o ratou uri, i o ratou tangata ranei o muri i a ratou, ehara i te mea ki te mate ratou e kore e riro to ratou tunga i o ratou uri i o ratou tangata ranei o muri i a ratou engari ka riro ke ta ratou tunga i o ratou hoa i roto i te karaati: Engari e kore e kiiia e rite tahi ana te whai tikanga te whai take ranei o ia tangata o ia tangata i roto i taua karaati, mehemea kahore ano i ata korerotia ki roto ki taua Karaati.

Engari kei nga peratanga katoa e kore tenei tikanga e whai mana ki runga ki nga meatanga o nga tangata whai karaati ki o ratou uri ki o ratou tangata ranei o muri i a ratou, i te mea kua tukua i runga i te hoko, i te rihi, i te mokete i te aha ranei, te whenua o roto o to ratou karaati, ki tetahi wahi ranei o taua whenua kua tukua peratia i mua o te whakahaerenga o te mana o tenei Ture.

E kore tenei tikanga e whai mana ki runga ki te karaati mehemea kua whakatuturutia ki nga tangata whai karaati i runga i te tikanga ki te mate ratou e kore e riro ta ratou tunga i o ratou uri, i o ratou tangata ranei i muri i a ratou, engari ka riro ke ta ratou tunga i o ratou hoa i roto i te karaati.

- Ka whai mana nga tikanga o te Ture Whenua Maori ki runga ki nga tangata Maori Whai Karaati. I te mea kua karaatitia etahi whenua, ka karaatitia ranei a muri ake nei e te Karauna ki nga tangata Maori e maha atu ana i te tangata kotahi, i runga i nga tikanga kua oti nei te korero, i te mea ranei kua oti te Tiwhikete whakatau whenua kua tukua, ka tukua ranei a muri ake nei ki etahi maori i runga i nga tikanga o te tekiana tuawha o "Te Ture Tai Rawhiti (Turanga), 1868," i reira i aua meatanga katoa ano hoki, me nga ritenga o tetahi o etahi Ture Whenua maori i te wa e whai mana ana mo te wehewehenga me te wawahanga o nga whenua me nga ritenga o tetahi etahi Ture ranei e whai mana ana ki aua tu whenua, ki

nga tangata nana taua whenua ina puta mai i te whakataua a te Kooti Whenua Maori ki a ia ka kii e whai mana ana ki te whenua o roto o te karaati ahua pera, tiwhikete whakataua whenua ranei, ka whakaputaina ranei i runga i nga tikanga kua korerotia nei, ki nga tangata nana te whenua timata mai i te ra i tuhia ai te pukapuka whakataunga, tuku ranei, e puta ai ka whakaputaina ranei te karaati pera tiwhikete whakataua whenua ranei, ano kua tukua taua pukapuka whakataunga mo te whenua o roto o taua tu karaati, tiwhikete whakataua whenua kua riro mai i te Kooti Whakawa Whenua maori i whakaturia e mahia ana hoki i raro i nga tikanga o tetahi o etahi Ture whenua maori i te wa e whai mana ana aua Ture i roto i te Koroni.